

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Cuviosul Gherontie cel nebun pentru Hristos / pr. Dorin Opreș, Monica Opreș (ed.) - Deva:**

Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2019-

10 vol.

ISBN 978-606-8692-75-3

Vol. 8 - 2025 - ISBN 978-630-6591-19-0

I. Opreș, Dorin (ed.)

II. Opreș, Monica (ed.)

2

929

Lectura textului:

Prof. Marieta Muntean

DTP & design copertă:

Arhid. Alin-Vasile Goga

Carte apărută cu sprijinul Fundației „Cuviosul Gherontie de la Tismana”

<https://cuviosulgherontiedelatistmana.ro><http://cuviosulgherontie.com>Facebook: <https://www.facebook.com/groups/301769137487592>

© Toate drepturile asupra conținutului prezentei ediții sunt rezervate Fundației „Cuviosul Gherontie de la Tismana”.

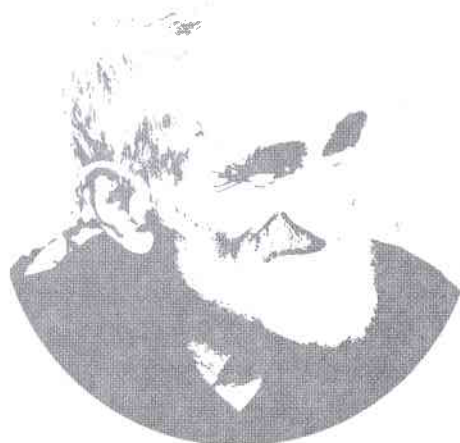
PR. DORIN OPREȘ, MONICA OPREȘ (ed.)

**CUVIOSUL
GHERONTIE**
CEL NEBUN PENTRU HRISTOS

VOLUMUL 8

Carte tipărită cu binecuvântarea

Preasfințitului Părinte† **NESTOR,****Episcopul Devei și al Hunedoarei**

CUPRINS

Cuviosul Gherontie - rugătorul pentru întreaga lume (<i>Părintele Episcop Ignatie al Hușilor</i>)	5
I. „Așa trebuie, să se vadă că e adevărat preot!”	
I.1. Sub semnul unei logici cerești: lucrarea duhovnicească a Cuviosului Gherontie (<i>Pr.prof.dr.habil. Dorin Opriș</i>)	7
I.2. Cuviosul Gherontie, omul care s-a încredințat în chip desăvârșit lui Dumnezeu (<i>Pr.conf.dr. Alexandru Moldovan</i>)	11
I.3. Când profeția se glăsuiește prin jocuri hazlii (<i>Pr.conf.dr. Oliviu Botoi</i>)	16
I.4. Ajutor de la Cuviosul, în suferința post-Covid (<i>Pr.pens. Marin Popa</i>)	19
I.5. Gherontie monahul - pildă pentru suflet (<i>Pr. Ilarie-Dan Moldovan</i>)	20
I.6. „Familia mea este mântuirea mea!” (<i>Pr. Stephen Ireland</i>) ...	22
I.7. „O să fie părinte, o să fie părinte, o să fie părinte!” (<i>Pr. Roman-Alexandru Anghel</i>)	26
I.8. Ghiduşie cu tâlc (<i>Pr. Andrei Frăsinel</i>)	28
I.9. O minune a Cuviosului în insula Kefalonia (<i>Un părinte și patru mireni</i>)	30
II. „Eu iubesc toate schiturile și mănăstirile!”	
II.1. Este nebunul nostru pentru Hristos (<i>Arhim. Ioachim Popa</i>) ...	33
II.2. Se ruga cu mâinile ridicate (<i>Arhim. Ioanichie Popescu</i>)	33
II.3. Era întotdeauna bine-primit la Râmeț! (<i>Protos. Filotei Stoica</i>)	34
II.4. Mângâietor al monahilor (<i>Protos. Pantelimon Mocan</i>)	34
II.5. Bucură-te, Cuvioase Gherontie cel nebun pentru Hristos, aducător de bucurie și rugător pentru lume! (<i>Monahul Efrem</i>)	37

II.6. Bucurii sfinte prin mijlocirea Cuviosului (<i>Monahia Ecaterina</i>)	40
II.7. Gânduri despre sfântul cu suflet de copil, care face daruri și de Dincolo (<i>Monahia Eufimia</i>)	49
II.8. Cuviosul știe ce îmi doresc (<i>M.P.</i>)	52
II.9. „Da? Mă primești?” (<i>Monahia Gelasia</i>)	53
II.10. Cuviosul Gherontie era purtător de har! (<i>Monahia Ioresta</i>)	55
II.11. Este vremea mărturisirii (<i>Monahia Teoctista</i>)	60
II.12. „Se trag clopotele! Se deschide Cerul!” (<i>Monahia Parascheva</i>)	61
II.13. Pelerinaj alături de un om sfânt, Cuviosul Gherontie de la Tismana (<i>Monahia Marina</i>)	62
II.14. Cuviosul împarte fiecăruia ce are nevoie pentru suflet (<i>Monahia Onufria</i>)	67
II.15. Puterea pozei și a Acatistului Cuviosului (<i>S.C.</i>)	70
II.16. Cuviosul cel lipit de Cer (<i>Monahia Tavita</i>)	71
III. „Mânca-v-ar raiul! Raiul desfătării!”	
III.1. Cuviosul meu drag, Gherontie (<i>Infir. Mirela Baci</i>)	73
III.2. Tătuca... (<i>Doina Bădeliță</i>)	75
III.3. Un sfânt pe care l-am cunoscut (<i>Cristian Băncescu</i>)	77
III.4. În încercări, cu Cuviosul alături (<i>Ec. Irina Bloss</i>)	79
III.5. Cel mai minunat dar (<i>Prof. Iulia Bodea</i>)	81
III.6. Cuviosul Gherontie, un „uriaș” al iubirii (<i>Prof.dr. Cosmina Bolba</i>)	82
III.7. Cred din tot sufletul meu în minuni! (<i>Adela Boltașu</i>)	86
III.8. Uleiul de la candela Cuviosului a alungat durerile (<i>Rodica Bonta</i>)	87
III.9. Cuviosul ne-a ajutat să mai avem un copil (<i>Dana Bușagă</i>) ...	88
III.10. Cuviosul, în ajutorul fetelor noastre (<i>Ec. Ioana Căstăian</i>) ...	91
III.11. Am îndrăznit și eu la Cuviosul (<i>Violeta Chira</i>)	93
III.12. Cuviosul nu m-a lăsat! (<i>Luiza C.</i>)	95

III.13. Aproapele meu drag și sfânt (<i>Prof. Maria-Magdalena Cîrstea</i>)	102
III.14. Cuviosul Gherontie – ocrotitorul copiilor născuți prematur (<i>Biol. Maria Clapa</i>)	106
III.15. Mărturie despre sfințenia Cuviosului (<i>Ing. Carmen Cocan</i>)	109
III.16. L-am simțit pe Cuviosul lângă mine (<i>Cristina Conț</i>) ...	110
III.17. „Dragă, până la capăt, până la moarte!” (<i>Maria Cristea</i>) ...	112
III.18. Sfântul Gherasim din Kefalonia mi-a dăruit șansa cunoașterii unui sfânt român: Cuviosul Gherontie (<i>Ec. Anca Cristescu</i>)	113
III.19. Un bătrânel cu viață sfântă (<i>Alina Curcea</i>)	115
III.20. Două amintiri cu Cuviosul (<i>Laurențiu Curcea</i>)	118
III.21. Dumnezeu a trimis omul potrivit, la momentul potrivit, la rugăciunile Cuviosului (<i>Prof. Doina Damian</i>)	120
III.22. Sfânt între sfinți (<i>Av. Camelia David</i>)	121
III.23. Cuviosul Gherontie și Sfântul Gherasim din Kefalonia (<i>Ec. Carmen Dăscălescu</i>)	126
III.24. Cuviosul Gherontie și micuțul Gherontie (<i>Cosmin și Leila Delurințu</i>)	127
III.25. Pentru sfinți, absolut orice detaliu contează (<i>Dr. Ioana Dicu-Andreescu</i>)	132
III.26. Cuviosul Gherontie, grabnicul ajutor (<i>Înv. Veronica Dobra</i>)	135
III.27. A venit tata! (<i>Jr. Cristina Doran</i>)	136
III.28. Cuviosul Gherontie – un părinte al bucuriei (<i>Jurn. Monica Dumitrescu</i>)	138
III.29. Minuni ale Cuviosului în familia mea (<i>Dr. Delia Dumitru</i>)	146
III.30. Ne-a arătat că este sfânt (<i>Livia-Corina Enachi</i>)	148
III.31. Cu Cuviosul alături în încercările vieții (<i>Valentin Ene</i>) ...	150
III.32. Cuviosul, liniștea din furtună (<i>Alexandra Erascu</i>)	152
III.33. Ajutor pentru creștinii din Kenya (<i>Med.șc. Elena Frăsinel</i>)	156

III.34. „Să-ți fie viața ca o ploaie și gândurile ca o primăvară!” (Prof. Sorina Fufezan)	158
III.35. Puterea credinței și a prieteniei (Nuți Furca)	161
III.36. Ce e de folos sufletelor noastre (Alina-Mihaela G.)	162
III.37. „Dă, Doamne, să fie trei, în numele Preasfintei Treimi!” (Dana Goja)	168
III.38. Cuviosul, un înger păzitor (Ing. Nicolae Ion)	169
III.39. O călătorie în spațiu și timp (Cristina I.)	171
III.40. „Tratamentul” vindecător (As.soc. Domnina Ionescu) ...	174
III.41. Un prunc, ca dar al Cuviosului de la Domnul (Prof. Maria Ispas)	175
III.42. Sfinții nu au nevoie de hărți! (Prezb. Letiția-Ioana Iușan)	176
III.43. Lecții de viață la mormântul Cuviosului și ajutor în nevoi (Elena Man)	179
III.44. Cuviosul e doar la o rugăciune distanță! (Lucia-Maria Mihai)	181
III.45. Am ratat întâlnirea cu Cuviosul la înmormântarea lui (Marius Militaru)	182
III.46. Cuviosul Gherontie, sfântul iubitor de copii (Prezb. Mihaela Mitrea)	184
III.47. „Să știi că nu vei rămâne niciodată singură!” (As.soc. dr.teol. Gabriela Mureșan)	187
III.48. Cred cu tărie că îi este ascultată rugăciunea (Maria Nedelea)	188
III.49. Am prins un drag imens de Cuviosul (Actor de voce Raluca Nistor)	189
III.50. Pe urmele mamei, în genunchi către Cuviosul Gherontie (Ana Nuță)	194
III.51. Nici nu se putea mai bine! (Prezb. Camelia Oancea) ...	197
III.52. Ca prin minune, simțeam cum mi se ridica durerea... (Ing. Mihaela Onețiu)	198
III.53. „Haideți, haideți dragă, că a început!” (Prof. Anca Oprean)	199

III.54. „Da, dragă, dar dânsul e mai ceva!” (Prof.dr. Monica Opreș)	202
III.55. Credința venită din minuni (Ing. Gheorghe-Aurel Păcurar)	203
III.56. L-am descoperit când aveam nevoie (Ec. Mădălina Păduraru)	205
III.57. Cuviosul ne cunoaște pe toți! (Prof. Augustina Petcu) ...	206
III.58. Ne agățăm de Dumnezeu și de mijlocirea Cuviosului (Prof. Andreia-Emanuela Pinteș)	210
III.59. Cuvioșelul, cel mai bun prieten al familiei noastre (Oana Popescu)	212
III.60. Toate la timpul lor... (Stud. Silvia-Cristiana Rusu)	214
III.61. Cuviosul Gherontie, model de adâncă smerenie (Dr.teol. Cristian Sibișan)	217
III.62. Cuviosul Gherontie, prietenul tainic apărut pe Cale (Dr.filos. Alina Stănescu)	219
III.63. M-am rugat Sfântului Grigorie Decapolitul să cunosc un nebun pentru Hristos (Adriana Stiuriuc)	223
III.64. „Nu pe noi ne-ai strigat?!” (Ed. Mădălina Stoicescu) ...	226
III.65. Cuvioase Gherontie, roagă-te pentru noi, păcătoșii! (Carmen Sturza)	227
III.66. „Dragostea le va cuprinde pe toate!” (Liliana Surdu) ...	229
III.67. Nu, Cuviosul nu ne-a părăsit! (Ioana S.)	232
III.68. Sfântul din vis (Maria Tănăsescu)	237
III.69. Darul de la Cuviosul, vindecător de trup și suflet (Teol. Cornel Turnea)	237
III.70. M-a încuiat în biserică și mi-a descuiat sufletul, apoi s-a așezat pentru totdeauna în el (Nicoleta Vâlceanu)	240
III.71. Vindecări de la cel care m-a ajutat să îmi aleg calea (Laura Vereș)	243
III.72. Alături de Cuviosul, de la Tismana la medici (Nadia Vlasin)	247
„Ioai, dragă, ce bucurie că ați venit cu toții!” (Editorii)	249

Această mărturie „o port” în suflet, pe lângă multe altele, despre Cuviosul Gherontie, anume că era un rugător pentru toți oamenii și pentru întreaga lume.

Dacă am fi sinceri cu noi înșine, am ajunge la următoarea concluzie: rugăciunea noastră are un caracter egocentric. Conținutul ei privește doar sinele nostru. Pentru aproapele ne rugăm cu intermitențe. Și cu precădere atunci când se află într-un moment de încercare. Nu am ajuns la măsura celor sporiți duhovnicește a căror rugăciune cuprinde întreaga lume. Pentru toți și toate. Adică, pentru „întregul Adam”, ca să folosim o expresie dragă Părintelui Sofronie de la Essex.

Conform unei mărturii a Cuviosului Parthenie al Kievului, Maica Domnului i-a descoperit faptul că cea mai mare treaptă pe care poate ajunge un monah este „rugăciunea pentru întreaga lume”².

Personal, am această încredințare că marele rugător Cuviosul Gherontie, așa cum l-am cunoscut „față către față”, prin rugăciunea sa pentru întreaga lume „a înțeles umanitatea obosită a zilelor noastre”³, „mângâindu-i pe cei care suferă”⁴ și „eliberându-i pe cei ce au căzut în cursele vrăjmașului”⁵.

Să avem cu toții parte de rugăciunile și ajutorul neprețuit al Cuviosului Gherontie!

Părintele Episcop Ignatie al Hușilor

² Arhimandritul Sofronie, *Cuvântări duhovnicești (II)*, traducere din limba rusă de Ierom. Rafail (Noica), Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2008, p. 247.

³ Arhimandritul Vasilios, *Intrarea în Împărăție. Elemente de trăire liturgică a tainei unității în Biserica Ortodoxă*, traducere de Preot Profesor Dr. Ioan Ică, Sibiu, Editura Deisis, 1996, p. 125.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*.

I. „AȘA TREBUIE, SĂ SE VADĂ CĂ E ADEVĂRAT PREȚ!”

I.1. Sub semnul unei logici cerești: lucrarea duhovnicească a Cuviosului Gherontie

Cuviosul Gherontie cel nebun pentru Hristos se dovedește una dintre acele prezențe tainice pe care Dumnezeu le trimite din când în când în lume, pentru a lucra cu putere și a trezi inimile oamenilor!

Viața sa smerită nu poate fi cuprinsă în categoriile simple ale istoriei sau biografiilor, căci el a trăit în afara convențiilor, în afara drumurilor bătătorite ale omului contemporan, chemându-ne, prin însăși prezența sa, la pocăință, la rugăciune, la iubire și la simplitatea Evangheliei. Ceea ce pentru mulți părea neînțelept, ciudat, chiar deranjant, pentru cei care aveau ochii inimii deschiși era vădit ca fiind lucrarea lui Dumnezeu! Cuviosul nu a fost un om al cuvintelor multe, nici al teologiilor savante, ci un trăitor tainic al harului, un slujitor al suferinței altora, un purtător al durerii lumii într-un chip ascuns și plin de smerenie. Departe de a fi un „excentric” religios, cum poate l-au văzut unii, el era un „nebun pentru Hristos” în sensul cel mai curat și mai adânc al cuvântului, așa cum ne sunt prezentați în spațiul Răsăritean acești sfinți, care, prin disprețul de sine și *neburnia* asumată, rușinau înțelepciunea lumească. De altfel, pe această linie de trăire a credinței, Cuviosul Gherontie s-a revendicat permanent ca un următor al Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos (+936, Constantinopol).

Om al unei iubiri fără condiții și fără calcule, Cuviosul Gherontie îi iubea pe toți și îi pomenea la rugăciune „de la Adam și Eva”, în frățietatea dată prin creație de Tatăl Ceresc! Se apropia de fiecare cu o delicatețe aparte, chiar dacă uneori purtarea lui părea ludică, ironică sau imprevizibilă. Sub acest vâl se ascundea

însă o luciditate spirituală de o profunzime neobișnuită. El știa, fără să întrebe, ce porți ale sufletului trebuiau deschise și unde trebuiau așezate cuvântul sau tăcerea, muștrarea sau binecuvântarea, un zâmbet sau o lacrimă, personalizate deplin și fiecare cu același rol terapeutic! Trăia în lume, dar într-o neîncetată stare de rugăciune, în prezența continuă a lui Dumnezeu și a sfinților, iar acest lucru era simțit de cei care îl primeau cu inimile deschise. Simpla lui apropiere putea să schimbe starea dintr-o inimă sau dintr-un loc, să lumineze o minte întunecată, să aducă pacea într-o familie. Toate prin harul care lucra prin el și printr-o viață pe deplin dăruită lui Dumnezeu.

Fratele nostru Gherontie cânta și picta raiul, dar nu ca un artist, ci ca un rugător. Fiecare „pictură” ieșită din mâinile sale, fie că era făcută în creioane colorate sau în carioca, era o rugăciune materializată și o expresie a descoperirilor pe care le avea de la Dumnezeu: biserica Ierusalimului ceresc, Maica Domnului din Vlaherne sau Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, ocrotitorul său de la Botez i-au fost temele principale. Pe toate le dăruia, așa cum se dăruia pe sine, pentru că în ele fiecare simbol, fiecare cruce sau fiecare chip de sfânt purta un mesaj adresat sufletului. Dăruia „picturi” și unor oameni pe care îi vedea pentru prima dată, dar cărora le „vedea” suferința și căutarea, pe care îi voia mai aproape de Dumnezeu. Ne-a ținut odată alături de el câteva ore, până a terminat o „pictură” pe care apoi l-am văzut cum a dăruit-o, cu un mesaj clar de pregătire pentru marea trecere, unei persoane apropiate, care îl găzduise în câteva rânduri și care era grav bolnavă. La fel îi sunt și cântările, scări pe care urcă suflete și coboară Harul!

Nu avea nimic al său, dar a trăit în bogăție duhovnicească. A fost nevoit să doarmă nu o dată sub cerul liber, însă când venea vorba despre lucrurile acestea insista doar pe faptul că se bucura când venea „drăguța sau drăgulița de primăvară”. A postit cu asprime, s-a nevoit singuratic și în tăcere, chiar dacă adesea

în mijlocul lumii, nu în pustnicie, dar niciodată nu s-a plâns. Și nici nu-l vedeam îngrijorat pentru ziua de mâine, poate doar cât să nu uităm, să avem grijă să postim cum se cuvine, că „mâine este sfânta miercuri sau sfânta vineri, dragă!”. Această încredere totală în Dumnezeu îi aducea adevărata libertate spirituală și îi dădea putere să se roage ore întregi cu mâinile ridicate, alteori închinându-se pe stradă, în mijlocul oamenilor, fără rușine sau teamă de răutățile semenilor. A fost unul dintre lucrurile pe care le-am remarcat imediat, cu care ne-a cucerit foarte repede și care l-a definit pe Cuviosul: dragostea nemărginită pentru rugăciune, pentru care renunța pe moment la orice altceva ar fi făcut, puterea de a intra foarte repede în duh de rugăciune *de foc*, dorința de a participa la sfintele slujbe, iar când nu era cu putință, de a rosti sau de a participa la rostirea unor rugăciuni sau fragmente din sfintele slujbe, pentru a rămâne permanent în comuniune cu Biserica! Se ruga având conștiința că rugăciunea îi este ascultată, spunându-ne când era cazul că „nu se roagă degeaba”, iar când ceea ce era rugat să ceară de la Tatăl Ceresc nu era după voia Lui, spunea: „Dragă, eu nu sunt Dumnezeu!” sau „Ce nu se poate, nu se poate, dragă!”.

Asemenea nevoitorilor din toată vremea ai Bisericii, Cuviosul Gherontie a primit și darul prorociei. Cu toată discreția cu care își punea în lucrare darul înainte-vederii, am fost martor la momente în care descoperea voia lui Dumnezeu, spre „[...] lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos” (Ef. 4,12). Amintesc aici doar două astfel de momente. Primul, care mă privește direct, s-a petrecut pe la începutul anului 2002. Fiind la noi, pe neașteptate, a intrat în dialog cu Monica și i-a spus: „Dragă, pe dânsul îl ocrotesc Arhanghelii!”. Am fost foarte surprins și totodată nedumerit să-l aud, dar după ceva timp a repetat afirmația. Evenimentele, derulate după pronia lui Dumnezeu și descoperirea primită de Cuviosul, au urmat un curs complet neașteptat pentru mine la momentul respectiv și m-au condus ca din 21 octombrie, același an, să fiu chemat pentru slujirea

preoțească la Catedrala Arhiepiscopală din Alba Iulia, ocrotită de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, pe care îi chem mereu să îmi fie aproape. Ulterior, aveam să aflu de la o maică dragă sufletului nostru că în aceeași perioadă i-a spus hotărât să grăbească lucrul la crucea brodată, pentru veșmintele mele de la hirotonie, deși respectivul plan nu fusese mărturisit cuiva. Port cuvintele Cuviosului ca pe o încredințare a iubirii lui Dumnezeu, ca pe o responsabilizare pe măsură.

Astfel de descoperiri a avut Cuviosul și pentru viitori arhieri. În contextul alegerii în 2011 a părintelui Ignatie Trif în demnitatea de Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, alături de care am slujit aproape un deceniu la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, Cuviosul a fost întrebat despre eclesiarhul de atunci al catedralei, Părintele Arhimandrit Samuel Cristea, dacă o să ajungă și dânsul episcop. Răspunsul Cuviosului Gherontie a fost extrem de scurt: „Dragă, dânsul mai la bătrânețe!”. Profetia s-a împlinit în acest an când, în ședința Sfântului Sinod din 2 iulie 2025, Părintele Samuel a fost ales Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Dumnezeu, în mila Lui, a arătat sfințenia Cuviosului încă de când era printre noi, dar mai ales după plecarea sa în veșnicie. Cei alături de care a călătorit măcar o clipă pe calea vieții își amintesc și dau mărturie de întâlnirile cu el, de un cuvânt, de o privire, de o întâmplare stranie care acum capătă sens. Mormântul lui a devenit repede loc de pelerinaj, iar cei care s-au rugat cu credință au simțit alinare, vindecări, răspunsuri neașteptate, venite adesea pe loc! Oameni care nu credeau că poate să fie adevărat ceea ce se spune sau se scrie despre Cuviosul au fost mișcați până la lacrimi. Pentru mulți, întâlnirea cu Cuviosul Gherontie este și calea spre (re)găsirea legăturii personale cu Dumnezeu, cu Maica Domnului, cu Sfinții Tismanei, în special cu Sfântul Nicodim, pe care și dânsul l-a prețuit nespuse de mult, care duce înspre trăirea vie a apartenenței la Biserica lui Hristos!

Cărțile care adună mărturiile despre el sunt adevărate ipostaze ale lucrării lui Dumnezeu într-un om care a fost, în cele din urmă, o fereastră spre Cer. Oamenii mărturisesc că îl simt aproape și după moarte, ca pe un frate care înțelege durerea lor și o duce la Hristos. Rugăciunea către el este o vorbire directă și simplă, de la inimă la inimă. Relația duhovnicească pe care o au deja mii și mii de oameni cu Cuviosul ne arată limpede cum ne așteaptă Dumnezeu să fim în fața Lui: cu sinceritate, cu dragoste și cu nădejde! De aceea, mulți îl cheamă și îl simt ocrotitor, părinte, frate, împreună-rugător pentru cei aflați în încercare, așa cum era pe când petrecea printre noi, și mult mai mult! Este o dovadă vie că Dumnezeu lucrează în Biserica Sa!

Pr. prof. univ. dr. habil. Dorin Opriș,
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia,
Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

I.2. Cuviosul Gherontie, omul care s-a încredințat în chip desăvârșit lui Dumnezeu

Acum cinci ani, într-un scurt articol publicat într-unul dintre volumele dedicate Cuviosului Gherontie, mi-am exprimat admirația față de acest bătrânel poznaș, îndeosebi față de modul său de viață; nu l-am văzut să pună vreun preț pe cum dădea în ochii lumii. De atunci încolo, s-au înmulțit neconținut mărturiile celor care au știut să-l privească mai atent, dincolo de aparențe, văzând la el multe virtuți, dar în mod special *simplitatea ca mod de viață*.

La scurt timp după ce am scris acel articol, Cuviosul s-a apropiat de mine și de familia mea, așa pe nesimțite și cât se poate de discret. Mai întâi, printr-un desen dintre cele care ne-au rămas de la el, iar apoi printr-un ajutor concret, aproape palpabil, într-un moment important al vieții noastre de familie.

Sincer să fiu, nici nu știu prea bine cum s-a întâmplat; știu doar că lucrurile au mers în direcția pe care ne-am dorit-o, fără nicio împotrivire și fără nicio piedică. Nici n-am așteptat mai mult din partea lui pentru ca să fim încredințați că lucra în folosul nostru. Știm că acesta e modul lui Dumnezeu de a lucra în viața noastră, în favoarea noastră, respectându-ne, în același timp, libertatea. Altfel, sunt sigur că ne-ar fi dat un semn – cum i-a dat odinioară profetului păgân Valaam, printr-o asină (a se vedea textul din Numerele 22, 23-34) – că nu suntem pe drumul cel bun și că voia noastră nu e și voia Lui. Într-un timp foarte scurt, Dumnezeu ne-a împlinit o dorință pe care nici n-am îndrăznit să ne-o punem înaintea, pentru că n-o credeam posibilă sau realizabilă, iar ceva îmi spune că la această realizare a contribuit și Cuviosul. Asta mă face să cred că el, nu doar că vine în ajutor atunci când e chemat, dar o face și foarte repede, fiind grabnic ajutor.

Prin urmare, ceea ce știu acum despre Cuviosul Gherontie e mai mult decât ceea ce știam acum 10-15 ani, când îl priveam circumspect, distant și reținut, dar și cu gândul nemărturisit că poznașul acesta chiar nu merită să fie luat în seamă și că, implicit, n-ai ce învăța de la el. Mai mult, am întâlnit oameni a căror probitate morală nu poate fi pusă la îndoială, dar care se îndoiesc de virtuțile acestui bătrânel, judecându-l în mod firesc, după aparențe, uitând îndemnul Sfântului Pavel care afirmă că „lucrurile lui Dumnezeu se judecă duhovnicește” (1 Corinteni 2, 14).

Știu din Sfintele Scripturi că Dumnezeu a lucrat adesea cu instrumente slabe și sărace; știu că El „le-a ales pe cele nebune ale lumii, ca să-i rușineze pe cei înțelepți [și deștepți]”; știu că El le preferă pe cele de neam de jos și pe cele nebagate în seamă de oameni, ca să le facă de rușine pe cele tari” (1 Corinteni 1, 27-28), însă când Domnul îmi oferă o „exemplificare” a acestui fapt și când vrea să-mi demonstreze „pe viu” ceea ce știu și aprob la nivel teoretic, parcă nu-mi vine să cred...

Dar, oare, ce mai știam la nivel teoretic și Dumnezeu mi-a confirmat, aducându-l mai aproape pe Cuviosul Gherontie?

Știam, de pildă, că Dumnezeu Se descoperă pe Sine pe infinite căi și că o face, în mod cert, prin aleșii Săi. Știu, spre exemplu, că în fiecare dintre cele nouă Fericiri (din Matei 5, 1-12) e cuprinsă identitatea lui Hristos și că în ele Domnul nu face altceva decât să Se descrie pe Sine: El e sărac cu duhul, smerindu-Se pe Sine și chip de rob luând (Filipeni 2, 7-8); El e persoana vulnerabilă care plânge; El e blând și smerit cu inima (Matei 11, 29); Lui Îi este foame și sete de dreptate (Ioan 4, 34), adică de a împlini voia lui Dumnezeu (Ioan 6, 38); El e îndelung-răbdător și mult-milostiv (Ieșirea 34, 6); El e curat cu inima (Ioan 8, 46); El e „Domn al păcii” (Isaia 9, 5), făcător și aducător de pace (Ioan 14, 27); El e prigonit sau persecutat și, în cele din urmă, ucis.

Și pentru că Fericirile Îl descriu în mod desăvârșit pe Hristos ele devin, în același timp, și o descriere perfectă a ucenicului Său din toate timpurile. Viața creștină nu înseamnă un Iisus care ne indică ceva, ci e Iisus Hristos care e sau înseamnă ceva concret pentru noi – modelul desăvârșit – și, tocmai din acest motiv, El ne cere să învățăm de la El (Matei 11, 29) sau, mai corect spus, ne cere să-L lăsăm pe El să ia chip în noi (Galateni 4, 19).

Sfinții Părinți, trăind învățătura lui Hristos, au încercat să ne ajute s-o înțelegem și noi. În ceea ce privește „sărăcia cu duhul”, dicționarul oferă o definiție interesantă „săracului cu duhul”, spunându-ne că e „omul lipsit de inteligență și de spirit”, omul limitat și mărginit, adică omul la care inteligența și rațiunea sunt prezente într-un procent foarte redus. Această definiție este foarte reductivă, deoarece îl restrânge drastic pe om, care nu e numai rațiune sau minte, ci e și simțire (sentiment și voință). Părinții Bisericii, repet, au încercat să ne învețe, trăind-o ei înșiși, „sărăcia cu duhul”. Nu știu sigur dacă această virtute se învață citind o definiție... Mai degrabă „o privești” sau „o vezi” la oamenii lui Dumnezeu (Evrei 13, 7), iar la bătrânul Gherontie o puteai vedea.

Dar, oare, la ce se referă această virtute? Ce înseamnă a fi „sărac cu duhul”? „Sărac cu duhul” e omul care a încetat să

se mai încreadă în el însuși și care s-a predat pe sine întreg lui Dumnezeu, iar asta nu este deloc o treabă ușoară; cel care crede că-i ușor să faci asta, se înșală amarnic! Asta este, de fapt, „lepădarea de sine” pe care Hristos o cere ucenicilor Lui (Matei 16, 24; Marcu 8, 34; Luca 9, 23). Este pur și simplu inuman sau neomenesc, pentru că mai degrabă poți să-ți dai viața de o mie de ori, decât să te lepezi de tine (măcar) o singură dată!

Mântuitorul Hristos este modelul suprem al lepădării de sine. Gândiți-vă la momentul ispitirii Sale în pustie (Matei 4, 1-11): era la capătul unui post aspru de 40 de zile și 40 de nopți, timp în care n-a mâncat și n-a băut nimic (Luca 4, 2); ar fi putut preface pietrele în pâine, așa cum a prefăcut apa în vin la nunta din Cana Galileii (Ioan 2, 9), dar n-a făcut-o! El nu avea unde să-și plece capul (Luca 9, 58), deși ca Rege sau ca Împărat (Luca 19, 38; Ioan 1, 49) putea să dispună de un palat, dar n-a avut așa ceva, iar când era pe cruce ar fi putut să Se coboare de pe ea, dar n-a făcut-o, deși, în batjocură, hulitorii și defăimătorii l-au propus acest lucru (Matei 27, 40; 42). Prin urmare, „sărac cu duhul” e omul smerit – care înseamnă mai mult decât modest –, omul care s-a predat pe sine în chip total lui Dumnezeu. Și dacă n-am fost suficient de clar în a spune ce înseamnă „sărăcia cu duhul” și cine e „sărac cu duhul”, am să vă fac o exemplificare.

Să ne gândim la un prunc nou-născut; un copil nou-născut se află cu totul la mila mamei sale; e pe de-a-ntregul „predat” unei alte ființe (mamei, în acest caz); dacă mama sa îi dă de mâncare, el mănâncă, însă dacă mama sa nu-i dă de mâncare copilul moare; el nu-și poate satisface singur nevoia vitală, ci e satisfăcută de ființa care-i poartă de grijă. Oamenii care l-au cunoscut pe Cuviosul Gherontie mai bine știu că el se afla mai mereu pe drumuri, neavând – asemenea monahilor închinoviați – un loc permanent de petrecere; el nici măcar nu purta haina monahală. Devenim „săraci cu duhul”, asemenea Cuviosului, atunci când înțelegem că lucrurile esențiale ale vieții nu depind

de noi, ci depind de Dumnezeu Care a zis: „Fără Mine nu puteți face nimic!” (Ioan 15, 5). Lucrul cel mai important al vieții noastre – esențialul – îl primim de Sus, de la Dumnezeu. Săracii cu duhul sunt cei care, luându-și privirile de pe ei înșiși, și-au pus în întregime încrederea în Dumnezeu. Una din roadele sărăciei cu duhul este pacea sufletească pe care ți-o dă abandonul total în mâinile lui Dumnezeu. Când i-a trimis în misiune de probă, Iisus le-a poruncit ucenicilor Săi „să nu ia cu ei nimic pe cale [...] nici pâine, nici traistă, nici bani la cingătoare” (Matei 10, 9-10; Marcu 6, 8; Luca 9, 3; 10, 4). Iată condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cel care-L urmează pe Domnul și care vestește cuvântul Evangheliei Sale. Cuviosul Gherontie a înțeles asta, traducând totul în încredere deplină în Providența divină. În timpul scurt în care l-am avut aproape, nu l-am văzut niciodată preocupat sau îngrijorat de ceva, căci contrariul încrederii în purtarea de grijă a lui Dumnezeu sunt preocupările, neliniștile și îngrijorările. Săracii cu duhul locuiesc deplin prezentul și o fac cu încredere și cu pace sufletească. Cuviosul Gherontie a arătat, celor care au vrut să vadă, ce înseamnă încrederea în Dumnezeu și-n purtarea Lui de grijă, iar asta e o lecție pe care trebuie s-o învățăm mereu, în fiecare zi, clipă de clipă.

Acestea sunt gândurile mele legate de acest bătrânel „atât de simplu, după vorbă, după port”, gânduri pe care le-am încredințat slovei, ca să-mi amintesc mereu de ceea ce el a însemnat pentru noi. Există oameni, lucruri și întâmplări în viața noastră care, poate, numai pentru noi au valoare și înseamnă ceva și care altora nu le spun nimic... Eu sunt încredințat că acest om a venit în viața noastră cu un scop anume: să ne învețe că ne putem încrede deplin și total în Dumnezeu și simplitatea ca mod de viață.

Desenul acela neîndemânatic izvodit de mâinile sale – și care pare să reprezinte o biserică – are o taină de foarte puțini știută: dacă faci câțiva pași în spate și-ți mijești ochii, poți întrezări în acea „mâzgălitură” chipul său. Dacă harul Duhului